

การค้าระหว่างประเทศ International Trade

พระครูปริมาณุรักษ์ รศ.ดร.*

บทคัดย่อ

การค้าระหว่างประเทศเป็นหัวใจสำคัญรัฐชาติ ที่จะเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการค้าและขายตามหลักอุปสงค์และอุปทานทั้งยังทำให้มีสินค้าและบริการได้เลือกหลากหลายมากขึ้น สินค้าถูกลง เพิ่มการแข่งขันที่เป็นธรรม รวมทั้งกระจายความรู้อันเป็นผลิตภัณฑ์จากสินค้านั้น ๆ นอกจากนี้การค้าระหว่างประเทศยังจะส่งผลให้เกิดอำนาจต่อรอง การปกป้องการจ้างงาน ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ เป็นต้น ดังนั้นการค้าระหว่างประเทศโดยรวมส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง จากบุคคลสู่บุคคล องค์กร รัฐ และประชาคมโลก

คำสำคัญ : การค้าระหว่างประเทศ, อุปสงค์, อุปทาน, การค้าที่เป็นธรรม.

Abstract

International trade is a key function of Nation state. It is to aid in the commercialization and sale according to the main supply and demand and makes available a wide range of products and services. More products prices were low for fair competition and exchanging knowledge about products. The inter-trade creates bargaining power, protects employment and fosters new industries. international trade, overall has wide ranges of impact on people, organizations, and world community

Keywords: International trade, demand, supply, fair trade.

*หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

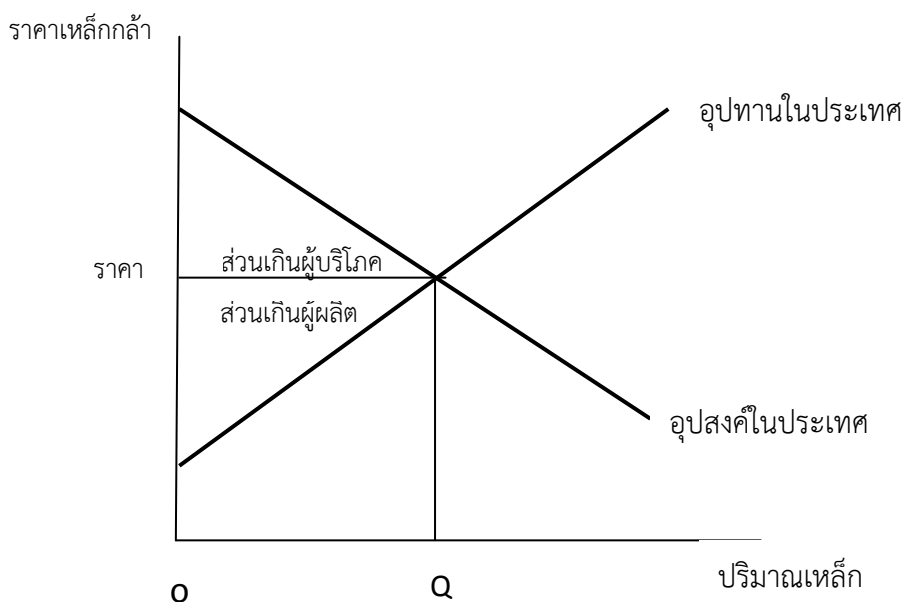
บทนำ

ถ้าพิจารณาเสื้อผ้าที่สวมใส่อาจพบว่าผ้านั้นผลิตมาจากต่างประเทศ นับเป็นทศวรรษมาแล้วที่อุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันจากต่างประเทศที่สามารถผลิตผ้ามีคุณภาพเหมือนกันแต่มีราคาถูกกว่า ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไม่สามารถทำการผลิตและขายทำกำไรได้ต่อไปจำเป็นต้องปลดคนงานและปิดโรงงาน ในปัจจุบันจึงพบว่าสิ่งทอส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ

เรื่องที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นประเด็นปัญหาของนโยบายเศรษฐกิจว่า เพราะเหตุใดการค้าระหว่างประเทศจึงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ใครเป็นผู้ได้ประโยชน์และใครเป็นผู้เสียประโยชน์จากการค้าเสรีระหว่างประเทศต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้มากหรือน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เสียประโยชน์

การกำหนดการค้า

สมมติให้ประเทศแห่งหนึ่งมีตลาดหลักกล้าแยกเป็นอิสระจากประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก และรัฐบาลยังได้กำหนดพระราชบัญญัติห้ามการนำเข้าและส่งออกหลักกล้า โดยมีการกำหนดโทษอย่างรุนแรงจนไม่มีใครได้ทำการละเมิด เมื่อตลาดหลักกล้าเป็นตลาดที่อยู่โดดเดี่ยวจึงมีเฉพาะผู้ซื้อและผู้ขายภายในประเทศเดียวกันเท่านั้น ดังแสดงในรูปต่อไปนี้

ราคาตลาดโลกและความได้เปรียบเปรียบเทียบ

ถ้าประเทศได้เปลี่ยนเป็นการค้าเสรี ราคาซื้อขายเหล็กกล้าที่กำหนดในประเทศจะเปรียบเทียบกับราคาของประเทศอื่น ซึ่งราคาที่ปรากฏในตลาดโลกเรียกว่า **ราคาตลาดโลก** ถ้าราคาเหล็กกล้าของตลาดโลกสูงกว่าราคาตลาดภายในประเทศ ประเทศดังกล่าวจะเป็นผู้ส่งออกและเมื่ออนุญาตให้มีการค้ากับต่างประเทศผู้ผลิตผลิตเหล็กกล้าภายในประเทศย่อมอยากได้ราคาเหล็กที่สูง ในต่างประเทศจึงเริ่มขายสินค้าเหล็กให้แก่ผู้ซื้อในประเทศอื่นๆ ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาเหล็กในตลาดโลกต่ำกว่าราคาภายในประเทศ ดังนั้น ประเทศจะกลายเป็นผู้นำเข้าเหล็กกล้า เพราะว่าผู้ขายชาวต่างชาติเสนอราคาที่ดีกว่าให้ผู้บริโภคภายในประเทศ จึงมีการซื้อเหล็กจากประเทศอื่นๆ

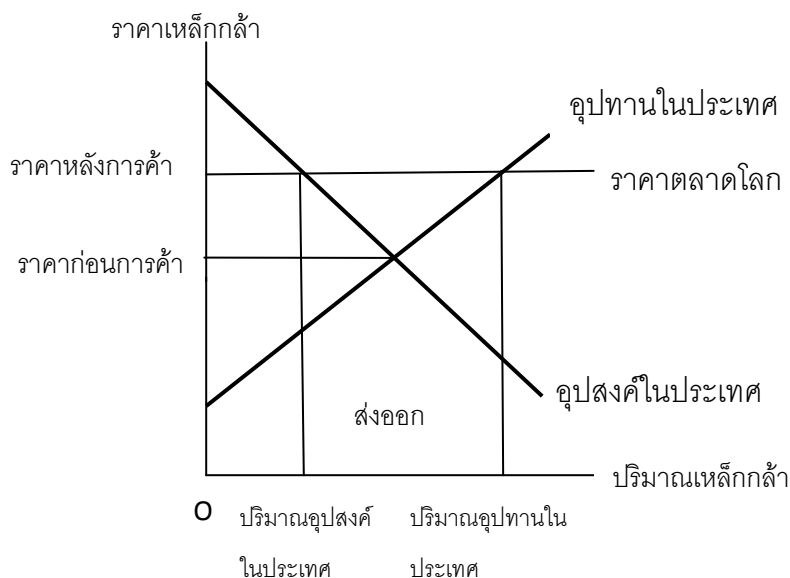
การเปรียบเทียบราคาตลาดโลกและราคาภายในประเทศก่อนจะมีการค้าบ่งชี้ว่าภายในประเทศมีความได้เปรียบเปรียบเทียบในการผลิตเหล็กกล้าหรือไม่ ราคาภายในประเทศสะท้อนต้นทุนค่าเสียโอกาสของเหล็กกล้า ถ้าราคาภายในประเทศต่ำ ต้นทุนในการผลิตเหล็กกล้าต่ำ จึงให้ข้อสังเกตว่าภายในประเทศมีความได้เปรียบเปรียบเทียบมากกว่าประเทศอื่นๆ ถ้าราคาภายในประเทศสูงต้นทุนการผลิตเหล็กกล้าในประเทศสูง ให้ข้อสังเกตว่าต่างประเทศอื่นๆ มีความได้เปรียบเปรียบเทียบในการผลิตเหล็กกล้า

การค้าระหว่างประเทศ ผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์

การวิเคราะห์ผลของสวัสดิการจากการค้าเสรีให้ประเทศแห่งหนึ่งซึ่งอยู่โดดเดี่ยวจะมีขนาดเศรษฐกิจเล็กเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด เมื่อเป็นเช่นนี้การกระทำใดๆ ย่อมไม่มีผลต่อตลาดโลก ประเทศที่อยู่โดดเดี่ยวยมีเศรษฐกิจขนาดเล็กเมื่อเปลี่ยนนโยบายการค้าเหล็ก จะไม่มีผลต่อราคาเหล็กในตลาดโลก ดังนั้นประเทศที่อยู่โดดเดี่ยว จึงเรียกได้ว่า เป็นประเทศผู้ยอมรับราคาในเศรษฐกิจโลกหรือยอมรับราคาเหล็กของตลาดโลก ไม่ว่าจะเป็นเท่าใดก็ตาม เมื่อขายเหล็กกล้าเป็นผู้ส่งออกต้องขายราคานี้ และถ้าผู้นำเข้าต้องซื้อในราคานี้เช่นกัน

ประโยชน์และความสูญเสียของประเทศผู้ส่งออก

ลองทำความเข้าใจจากรูปดังต่อไปนี้

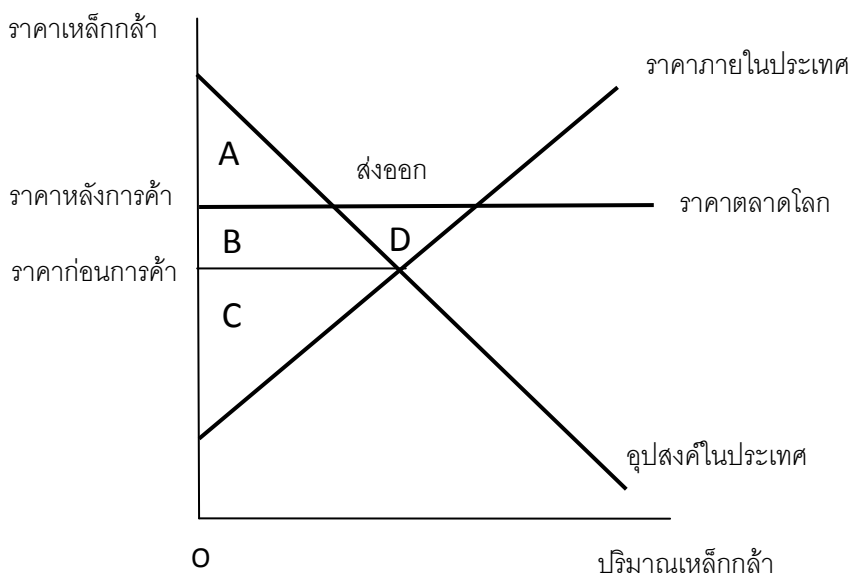

จากรูปจะเห็นว่า ตลาดหลักกล้าในประเทศที่อยู่โดดเดี่ยว ราคาคุณภาพภายในประเทศก่อนการค้าต่ำกว่าราคาตลาดโลก ต่อมาเมื่อมีการค้าเสรี ราคาภายในประเทศจะสูงขึ้นเท่ากับราคาตลาดโลก ราคาหลักกล้าภายในประเทศเมื่อเท่ากับราคาตลาดโลกมีผลทำให้ในประเทศปริมาณแตกต่างกัน ปริมาณอุปสงค์ เส้นอุปทานแสดงปริมาณหลักที่ผลิตภายในประเทศ เส้นอุปสงค์แสดงปริมาณหลักที่บริโภคภายในประเทศ ประเทศที่อยู่โดดเดี่ยวจะส่งออกหรือขายหลักจำนวนที่แตกต่างระหว่างอุปทานและอุปสงค์ไปยังประเทศต่างๆ ดังนั้น จึงกลายเป็นประเทศผู้ส่งออก

แม้ว่า ภายในประเทศปริมาณอุปทานและปริมาณอุปสงค์ยังคงแตกต่างกัน แต่ก็ยังถือว่าตลาดหลักกล้าได้ดุลยภาพ เพราะว่ามีประเทศอื่นๆ เข้ามาร่วมในตลาด เราสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เส้นราคาตลาดโลก เป็นประหนึ่งเส้นอุปสงค์ที่มีต่อหลักกล้าของประเทศอื่นๆ เส้นอุปสงค์ดังกล่าวมีความยืดหยุ่นสมบูรณ์ เพราะประเทศที่อยู่โดดเดี่ยวมีเศรษฐกิจขนาดเล็กสามารถขายหลักได้เท่าที่ต้องการขายตามราคาตลาดโลก

การค้าทำให้ใครได้ประโยชน์และใครเสียประโยชน์ การเปิดการค้าย่อมไม่หมายถึงว่า ทุกๆ ประเทศได้ประโยชน์ การค้ากีดกันทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นเท่ากับราคาตลาดโลก ผู้ผลิตหลักกล้าภายในประเทศมีความเป็นอยู่ดีขึ้นเพราะขายหลักกล้าในราคาที่สูง แต่ผู้บริโภคหลักกล้าภายในประเทศ

เป็นผู้เสียประโยชน์เพราะต้องซื้อเหล็กกล้าในราคาสูง การวัดการได้ประโยชน์และการเสียประโยชน์ สามารถพิจารณาได้จากการเปลี่ยนแปลงของส่วนเกินของผู้บริโภคและส่วนเกินของผู้ผลิต (Consumer and producer surplus) ดังแสดงในรูปต่อไปนี้

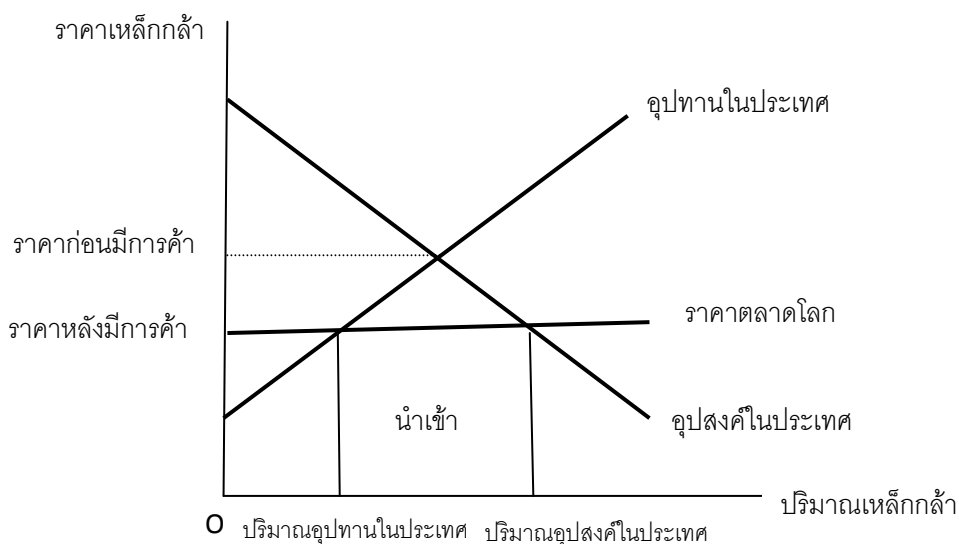
ก่อนมีการค้าระหว่างประเทศ ราคาของเหล็กกล้า จะเป็นไปตามความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานภายในประเทศ ส่วนเกินของผู้บริโภค คือ พื้นที่ระหว่างเส้นอุปสงค์และเส้นราคาก่อนมีการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่พื้นที่ A + B ส่วนเกินของผู้ผลิต คือ พื้นที่ระหว่างเส้นอุปทานและเส้นราคาก่อนมีการค้าระหว่างประเทศ คือ พื้นที่ C ส่วนเกินรวมที่มีก่อนการค้าระหว่างประเทศ คือ ผลรวมของส่วนเกินผู้บริโภคและส่วนเกินของผู้ผลิต ได้แก่พื้นที่ A + B + C

หลังการมีการค้าระหว่างประเทศ ราคาเหล็กกล้าภายในประเทศสูงขึ้นเท่ากับราคาตลาดโลก ส่วนเกินของผู้บริโภค ได้แก่พื้นที่ A ส่วนเกินของผู้ผลิต ได้แก่พื้นที่ B + C + D ดังนั้นส่วนเกินรวมที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่พื้นที่ A + B + C + D.

จากการเปลี่ยนของสวัสดิการชี้ให้เห็นถึงผู้ได้รับประโยชน์และผู้เสียประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศของประเทศผู้ส่งออก ผู้ขายเป็นผู้ได้ประโยชน์เพราะว่าส่วนเกินผู้ผลิตเพิ่มขึ้นพื้นที่ B + D ผู้บริโภคเสียประโยชน์เพราะว่าส่วนเกินผู้บริโภคลดลง พื้นที่ D ประโยชน์เพิ่มของผู้ขายมากกว่าประโยชน์ที่เสียของผู้ซื้อ ดังนั้น ประโยชน์รวมของประเทศนี้จึงมากขึ้น

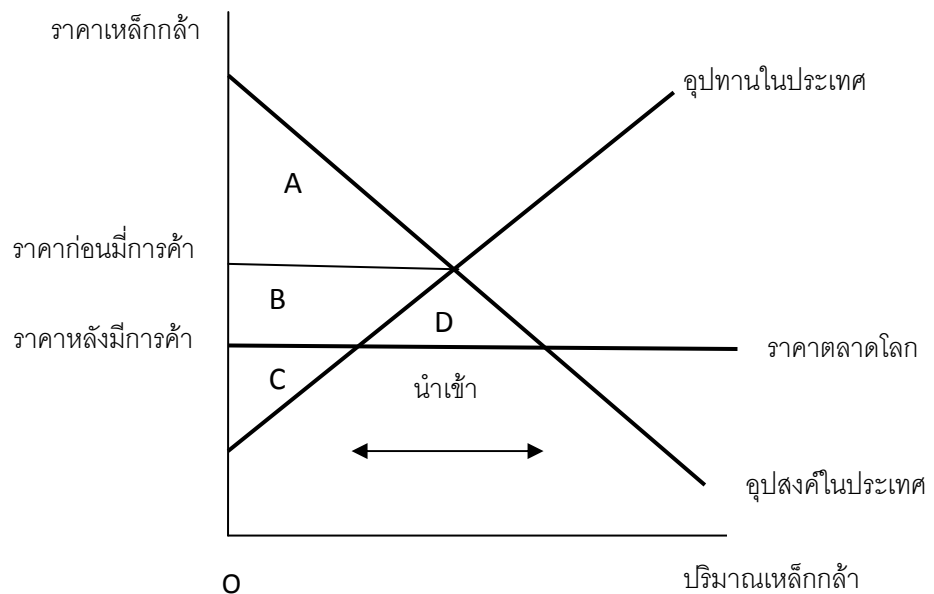
ประโยชน์และความสูญเสียของประเทศผู้นำเข้า

ในประเทศผู้นำเข้า ราคาเหล็กกล้าภายในประเทศย่อมสูงกว่าราคาตลาดโลก เมื่อมีการค้าระหว่างประเทศอย่างเสรี ย่อมทำให้ราคาภายในประเทศเท่ากับราคาตลาดโลก ดังแสดงในรูปต่อไปนี้

ในรูปแสดงให้เห็นว่า ปริมาณอุปทานภายในประเทศน้อยกว่าปริมาณอุปสงค์ ความแตกต่างระหว่างปริมาณอุปสงค์และปริมาณอุปทานภายในประเทศนี้จะถูกซื้อหรือนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น ประเทศดังกล่าวนี้ จึงเป็นประเทศ ผู้นำเข้า

เส้นราคาตลาดโลกที่เป็นเส้นตรงแนวนอนเป็นเส้นที่แสดงถึงเส้นอุปทานของประเทศต่างๆ ในตลาดโลก เส้นอุปทานนี้มีความยืดหยุ่นอย่างสมบูรณ์ เพราะว่าประเทศผู้นำเข้าเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็ก สามารถซื้อเหล็กกล้าได้มากเท่าที่ต้องการตามราคาตลาดโลก เมื่อพิจารณาผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์ จะเห็นว่าการค้าระหว่างประเทศไม่ทำให้ทุกคนได้ประโยชน์เสมอเหมือนกัน เพราะการค้าระหว่างประเทศส่งผลให้ราคาเหล็กกล้าภายในประเทศผู้นำเข้าลดลง ผู้บริโภคภายในประเทศได้ประโยชน์เพราะซื้อเหล็กกล้าในราคาถูกลง ผู้ผลิตภายในประเทศเสียประโยชน์เพราะขายเหล็กกล้าในราคาถูกลง ดังรูปแสดงส่วนเกินของผู้บริโภคและผู้ผลิตดังนี้

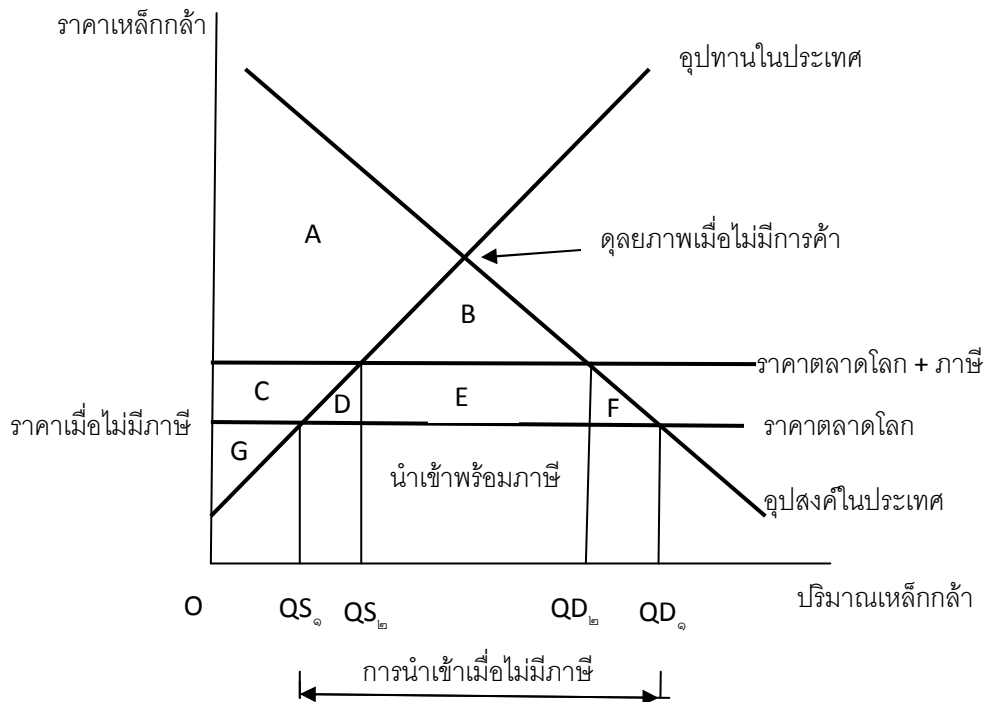
ก่อนมีการค้าระหว่างประเทศส่วนเกินของผู้บริโภค คือ พื้นที่ A ส่วนเกินของผู้ผลิต คือ พื้นที่ B + C ส่วนเกินรวม คือ พื้นที่ A + B + C หลังการค้าระหว่างประเทศ ส่วนเกินของผู้บริโภค คือ พื้นที่ A + B + D และส่วนเกินของผู้ผลิต คือ พื้นที่ C ส่วนเกินรวม คือ พื้นที่ A + B + C + D การเปลี่ยนแปลงของสวัสดิการ แสดงบุคคลผู้ได้ประโยชน์และบุคคลผู้เสียประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศในประเทศผู้นำเข้าหลักกล้า ผู้ซื้อสินค้าได้ประโยชน์เพราะส่วนเกินของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น พื้นที่ B + D ผู้ขายเสียประโยชน์ เพราะส่วนเกินของผู้ผลิตลดลง พื้นที่ B ประโยชน์ที่ผู้ซื้อได้รับมากกว่าประโยชน์ที่ผู้ขายเสียไป และส่วนเกินรวมเพิ่มขึ้นเท่ากับพื้นที่ D

ในการสรุปการวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศ เราสามารถสร้างความเข้าใจ ตามหลักการของเศรษฐศาสตร์ที่ว่า การค้าย่อมทำให้ชีวิตของทุกๆ คนดีขึ้น เมื่อประเทศหนึ่งเปิดตลาดหลักกล้าสู่ตลาดการค้าโลก ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมีทั้งผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์ โดยไม่ต้องคำนึงว่าในท้ายที่สุดประเทศนั้นจะเป็นประเทศผู้ส่งออกหรือประเทศผู้นำเข้า เพราะอย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่ได้รับจะมากกว่าประโยชน์ที่เสีย เมื่อนำประโยชน์ที่ได้ไปชดเชยประโยชน์ที่สูญเสีย ยังคงทำให้ทุกๆ คนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยความสำนึกดังกล่าว จึงสามารถกล่าวได้ว่าการค้าทำให้ทุกๆ คนดีขึ้น

ผลจากการเก็บภาษีศุลกากร

ถ้าเป็นประเทศที่ส่งออกหลักกล้า ย่อมไม่ได้รับผลกระทบจากภาษีศุลกากรเพราะภาษีศุลกากรเป็นการจัดเก็บจากการนำเข้าหลักกล้า จึงกล่าวได้ว่าภาษีศุลกากรมีความสำคัญเฉพาะเมื่อ

เป็นประเทศผู้นำเข้าเท่านั้น ในการพิจารณาผลจากการจัดเก็บภาษีศุลกากรจะใช้การเปรียบเทียบสวัสดิการจากการเก็บภาษีและการไม่เก็บภาษีศุลกากร ดังแสดงในรูปดังนี้

ภายใต้การค้าระหว่างประเทศเสรี ราคาหลักกล้าภายในประเทศผู้นำเข้าเท่ากับราคาตลาดโลก

การจัดเก็บภาษีศุลกากรทำให้ราคาหลักกล้าที่นำเข้าสูงกว่าราคาตลาดโลกเท่ากับจำนวนภาษีที่จัดเก็บ ผู้ผลิตหลักกล้าภายในประเทศที่แข่งขันกับหลักกล้าที่นำเข้าจากต่างประเทศสามารถขายหลักกล้าในราคาตลาดโลกบวกกับจำนวนภาษี ดังนั้น ราคาหลักกล้าที่ผลิตภายในประเทศและที่นำเข้าจึงมีราคาสูงขึ้นเท่ากับจำนวนภาษีที่จัดเก็บ และราคานี้จะสูงขึ้นใกล้เคียงกับราคาที่เป็นอยู่ถ้าไม่มีการค้า

การเปลี่ยนแปลงของราคาส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ซื้อและผู้ขายภายในประเทศ เนื่องจากภาษีศุลกากรทำให้ราคาหลักกล้าสูงขึ้น ปริมาณอุปสงค์ในประเทศลดลงจำนวน $QD_1 - QD_2$ และช่วยยกระดับปริมาณอุปทานภายในประเทศ จำนวน $QS_1 - QS_2$ จึงสรุปได้ว่า ภาษีศุลกากรช่วยลดจำนวนการนำเข้า และช่วยยกระดับตลาดภายในประเทศให้ใกล้เคียงกับระดับดุลยภาพเมื่อไม่มีการค้าระหว่างประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับและประโยชน์ที่สูญเสียจากผลภาษีศุลกากร สามารถศึกษาได้จากส่วนเกินของผู้บริโภคและส่วนเกินของผู้ผลิต เพราะภาษีศุลกากรทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้น

ผู้ขายได้รับประโยชน์มากขึ้น ผู้ซื้อสูญเสียประโยชน์ไป รัฐบาลมีรายได้จากภาษีศุลกากรมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงส่วนเกินของผู้ผลิต ผู้บริโภค และรายได้ของรัฐบาล สามารถสรุปได้ดังนี้

ก่อนจัดเก็บภาษีศุลกากร ราคาหลักกล้าภายในประเทศเท่ากับเส้นอุปสงค์และราคาตลาดโลก ส่วนเกินของผู้บริโภคเท่ากับพื้นที่ $A + B + C + D + E + F$ ส่วนเกินของผู้ผลิต เท่ากับพื้นที่เส้นอุปทานและราคาตลาดโลก คือ พื้นที่ G รายได้ของรัฐบาลไม่มี เพราะไม่มีการเก็บภาษีศุลกากร ส่วนเกินโดยรวม คือ ส่วนเกินของผู้บริโภค ส่วนเกินของผู้ผลิต และรายได้ของรัฐบาล เท่ากับ พื้นที่ $A + B + C + D + E + F + G$

ต่อมา เมื่อรัฐบาลกำหนดเก็บภาษีศุลกากร ราคาหลักกล้าภายในประเทศสูงกว่าราคาตลาดโลกเท่ากับจำนวนภาษีศุลกากรที่จัดเก็บ มีผลทำให้ ส่วนเกินผู้บริโภคเป็นลบ ส่วนเกินของผู้ผลิตเป็นบวก และรายได้ของรัฐบาลเป็นบวก ส่วนเกินรวมในตลาดลดลง พื้นที่ $D + F$ การลดลงของส่วนเกินรวม เรียกว่า การสูญเสียอย่างเปล่าประโยชน์ของภาษีศุลกากร

ไม่ใช่สิ่งที่น่าประหลาดใจที่ภาษีศุลกากรเป็นสาเหตุให้เกิดการสูญเสียอย่างเปล่าประโยชน์ เพราะอันที่จริงภาษีศุลกากรก็เป็นรูปแบบหนึ่งของภาษีอากรเช่นเดียวกับภาษีการขายสินค้าต่างๆ ไป ซึ่งก่อให้เกิดการบิดเบือนแรงจูงใจและผลักดันให้การกระจายทรัพยากรที่ขาดแคลนหันเหออกจากระดับเหมาะสมที่สุดผลที่เกิดขึ้นอาจกำหนดได้ สอง ประเด็น ดังนี้

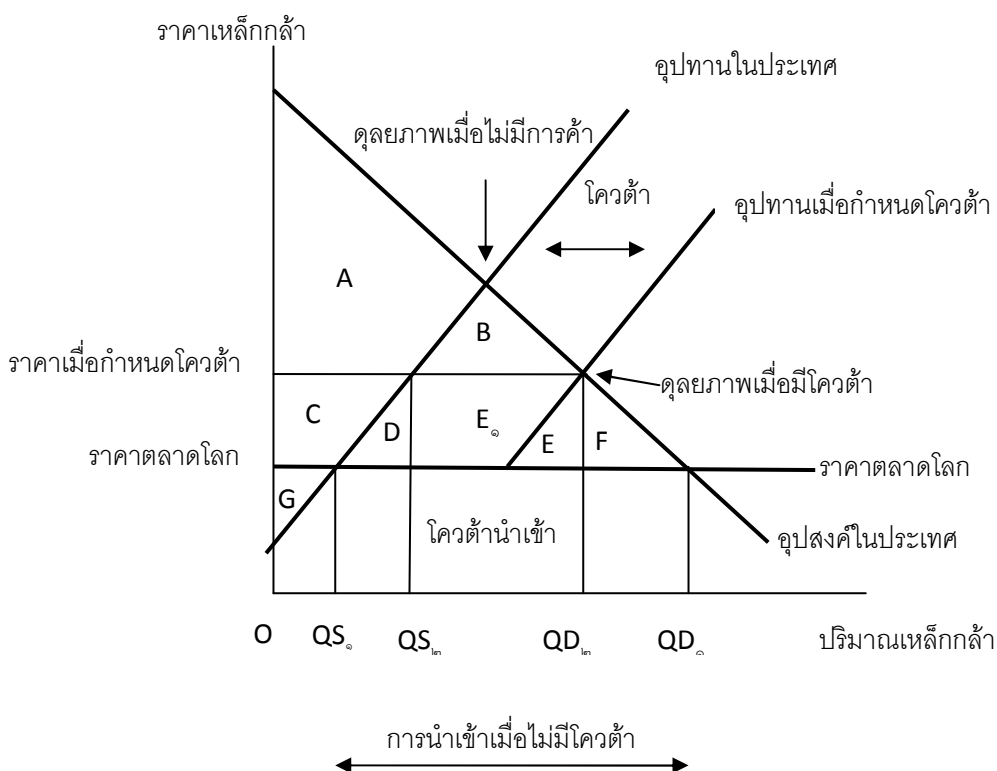
๑. ภาษีศุลกากรที่จัดเก็บหลักกล้าทำให้ราคาหลักกล้าสูงขึ้น ผู้ผลิตภายในประเทศกำหนดราคาหลักกล้าสูงกว่าราคาตลาดโลก จึงเป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดการขยายการผลิตหลักกล้าเพิ่มขึ้น

๒. ภาษีศุลกากร ทำให้ราคาหลักกล้าภายในประเทศสูงขึ้น จึงสนับสนุนให้ผู้บริโภคลดการบริโภค

สำหรับการสูญเสียอย่างเปล่าประโยชน์ พื้นที่ D เป็นผลมาจากการผลิตหลักกล้ามากเกินไปเกินความต้องการ และพื้นที่ F เป็นผลมาจากการบริโภคหลักกล้าน้อยกว่าความต้องการ

ผลของการจำกัดจำนวนนำเข้า (โควต้า)

ผลของโควตานำเข้า หรือ การจำกัดจำนวนการนำเข้าสินค้าและบริการ ในกรณีพิเศษ รัฐบาลที่กำหนดจำนวนการนำเข้าจะออกใบอนุญาตนำเข้าจำนวนแน่นอนจำนวนหนึ่ง ในอนุญาตแต่ละใบจะได้รับสิทธิในการนำเข้าหลักกล้าเข้าสู่ประเทศจากต่างประเทศ ประเทศที่นำเข้าจะเปรียบเทียบสวัสดิการภายใต้นโยบายการค้าเสรีและสวัสดิการภายใต้การใช้นโยบายจำกัดจำนวนการนำเข้า ดังแสดงดังรูปต่อไปนี้

ผลการกำหนดปริมาณการนำเข้าโควตาจะเหมือนกับการจัดเก็บภาษีศุลกากร คือ ทำให้ปริมาณ

การนำเข้าลดลง และผลักดันตลาดภายในประเทศให้เข้าใกล้ระดับดุลยภาพก่อนมีการค้าระหว่างประเทศ ส่วนเกินรวมที่ลดลง เท่ากับพื้นที่ $D + F$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ ยิ่งไปกว่านั้นการจำกัดปริมาณการนำเข้าโควตาทำให้เกิดการโอนส่วนเกินจำนวน $E_0 + E_1$ ไปให้ผู้ถือใบอนุญาตนำเข้า

ในทางปฏิบัติ ประเทศต่างๆที่ใช้มาตรการจำกัดจำนวนการนำเข้าด้วยวิธีการกำหนดโควตานำเข้าจะไม่ใช้วิธีการขายใบอนุญาตแต่จะใช้วิธีกดดันให้ประเทศคู่ค้าจำกัดจำนวนขายโดยสมัครใจ อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ พบว่า การกำหนดจัดเก็บภาษีศุลกากรและการกำหนดปริมาณการนำเข้าเป็นสาเหตุให้เกิดผลเหมือนกัน คือ การสูญเสียอย่างเปล่าประโยชน์ การกำหนดโควตาอาจทำให้เกิดการสูญเสียมากกว่าจะขึ้นอยู่กับกลไกในการกระจายใบอนุญาตนำเข้า เช่น ต้นทุนที่สูญเสียในการวิ่งเต้นขอเพื่ออนุมัติใบอนุญาต รายได้ที่เป็นของรัฐบาล รายได้ที่เสียโดยเปล่าประโยชน์ (ผลิตมากเกินไป และ บริโภคน้อยเกินไป)

ประโยชน์ที่ได้จากการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศย่อมส่งผลให้มีทั้งผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์ ผลประโยชน์ของการค้าเสรีของการค้าระหว่างประเทศ สามารถกล่าวสรุปได้ ดังนี้

๑. มีสินค้าและบริการหลากหลายชนิด

สินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศต่างๆ ที่แตกต่างกันย่อมไม่เหมือนกัน เช่น เครื่องดื่มในประเทศไทยย่อมไม่เหมือนกับเครื่องดื่มของสหรัฐอเมริกา การค้าเสรีทำให้ผู้บริโภคในประเทศต่างๆ เลือกซื้อสินค้าได้หลากหลายมากกว่าเดิม

๒. การประหยัดจากขนาดการผลิตทำให้สินค้ามีราคาถูก

สินค้าบางชนิดมีราคาถูกลง เมื่อผลิตจำนวนมาก ซึ่งเรียกว่า การประหยัดจากขนาดการผลิต บริษัทที่ทำการผลิตในประเทศเล็กๆ ย่อมไม่ได้ประโยชน์เต็มที่จากขนาดการผลิตเนื่องจากขายเฉพาะในตลาดภายในประเทศขนาดเล็ก การค้าเสรีทำให้บริษัทขยายตัวเข้าสู่ตลาดโลกและรับรู้การประหยัดจากขนาดการผลิตได้อย่างสมบูรณ์

๓. เพิ่มอำนาจการแข่งขัน

บริษัทที่ได้รับการปกป้องจากการแข่งขันจากบริษัทต่างประเทศย่อมมีอำนาจเหนือตลาดมากขึ้นสามารถกำหนดราคาสูงกว่าราคาที่แข่งขันได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าว เรียกว่า เป็นการล้มเหลวของตลาด เมื่อเปิดการค้ากับต่างประเทศเป็นการส่งเสริมการแข่งขัน และเปิดโอกาสให้การจัดสรรทรัพยากรได้ดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. ส่งเสริมการกระจายความรู้

การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีจากประเทศก้าวหน้าทั่วโลก เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศ เพราะสินค้าต่างๆ มีส่วนประกอบองค์ความรู้ก้าวหน้า เช่น การพัฒนาประเทศเกษตรกรรม ให้มีความรู้ด้าน คอมพิวเตอร์ วิธีที่ดีที่สุด คือ การซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์มาจากต่างประเทศแม้ว่าการค้าระหว่างประเทศสร้างประโยชน์ให้แก่บริษัทหลายประการ แต่ก็ยังมีบริษัทและอุตสาหกรรมหลายอย่าง que เรียกร้องรัฐบาลของประเทศปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศให้รอดพ้นจากการแข่งขันของต่างประเทศ โดยให้เหตุผลดังต่อไปนี้

เพื่อป้องกันการจ้างงาน

เหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับการค้าเสรี เนื่องจากการค้าเสรีกับต่างประเทศทำลายการจ้างงานภายในประเทศ เช่น การค้าเสรีเหล็กกล้าทำให้ราคาเหล็กกล้าลดลง การผลิตเหล็กกล้าภายในประเทศน้อยลง การจ้างงานในอุตสาหกรรมเหล็กกล้าลดลง แรงงานในอุตสาหกรรมนี้สูญเสียการจ้างงาน แต่อย่างไรก็ตาม การค้าเสรีด้านหนึ่งสร้างการจ้างงานในขณะ que อีกด้านลดการจ้างงาน คือ เมื่อประเทศหนึ่งซื้อเหล็กกล้าจากประเทศคู่ค้า ทำให้ประเทศคู่ค้ามีทรัพยากรเพื่อซื้อสินค้าอื่นจากประเทศที่ซื้อเหล็กกล้า แรงงานที่สูญเสียตำแหน่งการจ้างงานจากอุตสาหกรรมเหล็กกล้าจะเคลื่อนไปสู่อุตสาหกรรมอื่นแทน ดังนั้น ในระยะเปลี่ยนถ่ายระยะสั้น แรงงานบางส่วนอาจได้รับ

ความลำบาก แต่ระยะยาวมาตรฐานการครองชีพโดยรวมจะดีขึ้นภายใต้ระบบการค้าเสรี อาจมีผู้ให้เหตุผลไม่เห็นด้วย โดยกล่าวว่าประเทศที่เสียเปรียบไม่ว่าจะดำเนินการในอุตสาหกรรมใดๆ ย่อมไม่สร้างประโยชน์และกำไร แต่เราต้องคำนึงเสมอว่าประโยชน์และกำไรจากการค้าระหว่างประเทศ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความได้เปรียบเปรียบเทียบ มิใช่ ความได้เปรียบสมบูรณ์

เพื่อรักษาและปกป้องประเทศ

เมื่ออุตสาหกรรมภายในประเทศถูกเบียดเบียนและแข่งขันจากต่างประเทศ ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการค้าเสรีให้ความเห็นว่า การรักษาอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ การค้าเสรีทำให้ประเทศผู้นำเข้าสินค้าต้องพึ่งพาอาศัยประเทศอื่น ถ้ามีสงครามเกิดขึ้นคงไม่ได้รับสินค้าและไม่มีสินค้าเพียงพอสำหรับป้องกันตัวเอง การปกป้องอุตสาหกรรมหลักอาจเป็นสิ่งจำเป็นและเหมาะสมสำหรับสร้างความปลอดภัยให้ประเทศ แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้เบียดเบียนสินค้าอุปโภคและบริโภคทั่วไปของประชาชน

เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมเกิดใหม่

อุตสาหกรรมเกิดใหม่บางแห่งเรียกร้องให้มีการจำกัดด้านการค้าเป็นการชั่วคราวเพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมดังกล่าว ตั้งตัวได้ ในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการปกป้อง ทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้เติบโตและสามารถแข่งขันกับบริษัทต่างชาติได้ นอกจากนี้อุตสาหกรรมที่มีอายุมากก็ต้องการการปกป้องชั่วคราวเพื่อปรับตัวเข้าสู่หนทางใหม่ๆ

นักเศรษฐศาสตร์บางรายไม่เห็นด้วยกับการปกป้องอุตสาหกรรมเกิดใหม่เนื่องจากมาตรการปกป้องนั้นยากที่จะนำไปปฏิบัติ รัฐบาลจะต้องตัดสินใจอุตสาหกรรมจะมีกำไรเมื่อใดและประโยชน์ของอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นมากกว่าต้นทุนปกป้องให้ผู้บริโภคหรือไม่ และการตัดสินใจจะยากยิ่งขึ้นเมื่อใช้กระบวนการทางการเมือง เพราะบริษัทที่มีอำนาจทางการเมืองย่อมได้รับการปกป้องและยากที่จะยกเลิกการปกป้องไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นที่ทำให้อุตสาหกรรมเติบโต ในปัจจุบันบริษัทหลายแห่งหลายอุตสาหกรรม เริ่มต้นประสบความขาดทุน แต่ในอนาคตเติบโตและมีกำไร

เพื่อป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

การค้าเสรีเป็นระบบการค้าที่สมควรนำไปปฏิบัติเมื่อประเทศสมาชิกทั้งหมดกระทำตามกรอบเดียวกัน ถ้าประเทศที่แตกต่างกันมีกฎหมายและระเบียบที่ไม่เหมือนกัน มีการปฏิบัติที่ไม่ยุติธรรมเป็นสาเหตุให้บริษัทต่างๆ ในประเทศต่างๆ แข่งขันกันในตลาดโลก มีการจัดเก็บภาษีศุลกากร มีการให้เงินอุดหนุนซึ่งเป็นนโยบายการค้าที่ไม่เหมาะสม

เพื่อปกป้องอำนาจการต่อรอง

การเรียกร้องให้มีการจำกัดการค้าเป็นไปเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง ผู้กำหนดนโยบายมีความเห็นว่าการจำกัดการค้ามีประโยชน์อย่างมากในเวลาที่เจรจาต่อรองการค้ากับประเทศคู่ค้า

เช่นกำหนดว่าจะทำการจำกัดปริมาณสินค้าที่จะนำเข้า เว้นเสียแต่ประเทศคู่ค้าจะยกเลิกภาษีศุลกากร การเจรจาต่อรองดังกล่าวสุดท้ายทำให้เกิดการค้าเสรี

การปกป้องอำนาจการต่อรองบางครั้งอาจไม่เป็นผล ถ้าการเจรจาไม่มีผลประโยชน์ต้องเผชิญปัญหาสำคัญที่ต้องเลือก คือ ดำเนินการเจรจาต่อรองและนำการจำกัดทางการค้ามาสนับสนุนซึ่งมีผลทำให้สวัสดิการทางเศรษฐกิจของประเทศลดลง

บรรณานุกรม

พระครูปริมาณรัักษ์, เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ, กรุงเทพมหานคร: จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๔๙.

Mickic' Mia, **International Trade**, New York: ST. MARTINS PRESS, INC, 1998.

Sodersten Bo, **International Economics**, London: The MACMILAN PRESS LTD, 1980.

Sauvant K.F. and H. Hasenpflug, **The New International Economic Order**, Wilton House, 1977.

